

KOMUNÁLNE

vydáva Komunálne výskumné a poradenské centrum, n.o.
Námestie SNP 4, 921 01 Piešťany, tel.: +421 33 762 24 40
e-mail: info@komunal.eu, www.komunal.eu

OBSAH

PROJEKTY n.o.

Benchmarking miest

KOMENTÁRE A ANALÝZY

Návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy, bude mať plošný dopad na rast mzdových nákladov miest

Viktor Nižňanský

Akademická pôda vypracovala víziu a stratégiu rozvoja slovenskej spoločnosti

Viktor Nižňanský

STANOVISKÁ K LEGISLATÍVE

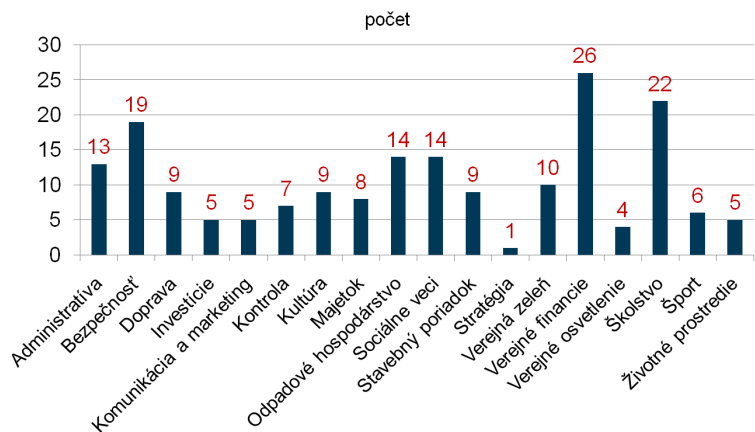
Stanovisko k návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 140/2008 Z. z.

INFORMÁCIE

Mesto Vysoké Tatry možno opäť získa pod svoju správu známu tatranskú osadu Štrbské Pleso.

Sieť sociálnych zariadení na Slovensku je nedostatočná

Komunálny manažment 2008

Štruktúra a počet skúmaných ukazovateľov

Benchmarking miest

Dňa 22.09.2008 sa v Piešťanoch zišli členovia riadiaceho tímu projektu. Cieľom stretnutia bola informácia o stave zberu údajov, o validácii údajov, ako aj o ďalších krokoch pokračovania projektu.

Záver z stretnutia:

1. Na 29. októbra 2008, 11.00 bude do Piešťan zvolané stretnutie zástupcov všetkých zúčastnených miest s cieľom informovať sa o stave projektu, prezentovať priebežné výsledky, vybrať prioritné oblasti pre rok 2009 a pripraviť II. konferenciu „Benchmarking miest“.

2. Na konci roka budú vydané dve publikácie. Jedná v spolupráci s Vysokou školou ekonómie a manažmentu verejnej správy, zameraná na metodiku a trendy vývoja v jednotlivých oblastiach. Druhá, určená najmä pre participujúce mestá, bude obsahovať spoločnú časť, Vyhodnotenie jednotlivých ukazovateľov, a v prílohe bude sumár údajov za príslušné mesto

3. Po rozhodnutí o prioritných oblastiach sa začnú postupne realizovať k jednotlivým oblastiam odborné konferencie, ktorých cieľom bude hľadať spôsoby zlepšenia situácie. Riadiaci tím diskutoval zatiaľ najmä o oblastiach, v rámci ktorých bola, resp. bude, prijatá legislatíva:

- a. Informatizácia verejnej správy
- b. Programové rozpočtovanie
- c. Odpadové hospodárstvo (separácia)
- d. Sociálne služby

Vytipovanie ďalších oblastí bude pokračovať na stretnutí pracovného tímu

4. Na základe analýzy p. Bartošovej (prednostka MsÚ Piešťany) a po prerokovaní na stretnutí riadiaceho tímu je potrebné spresniť nasledovné ukazovatele :

- a. Bez 03a, Bez 05a, Bez 07a, Bez 08 a, b, Bez 09a, Bez 12c
- b. Odp 04c, Odp 04d, Odp 09a, 09b, 09c (doplniť)
- c. Soc 01a, Soc 02a, Soc 03a, Soc 04a (vypustiť), Soc 09a, Soc 10a, Soc 12a, Soc 13 a,b, Soc 14a
- d. Sko 01a, Sko 04b, Sko 06a, Sko 06b, Sko 06d, Sko 07a, Sko 07b, Sko 07c, Sko 08a, Sko 011a, Sko 012a, Sko 014a, Sko 015a, Sko 015b
- e. Zel 01a,
- f. Zpr 01a, Zpr 02a, ZPr 04a

Návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy, bude mať plošný dopad na rast mzdových nákladov miest

Viktor Nižňanský

Novelou zákona o životnom minime poslanci NR SR rozhodli, že v prípade nedohody o výške minimálnej mzdy na tripartite, rozhodne vláda. A to chce práve urobiť na základe predloženého nariadenia vlády. Z uvedeného vyplýva, že územná samospráva nemá veľa možností, ako vstúpiť do rozhodovania vlády, napriek tomu, že zamestnáva viac ako polovicu zamestnancov vo verejnej správe. Návrh sa týka nielen zamestnancov miest a obcí pracujúcich za minimálnu mzdu, ale mnoho ďalších, ktorí pracujú v mestách a obciach a tie postupujú pri ich odmeňovaní podľa zákonníka práce. Predložený návrh bude mať dopad na prerozdelenie zdrojov v rámci územnej samosprávy, ktorý návrh MPSVaR SR nevyšiel.

Dôvod dopadu na väčšinu zamestnancov:

1. Každý zamestnávateľ je povinný zaradiť zamestnanca na pracovné miesto a priradiť mu stupeň náročnosti vykonávanej práce (charakteristika je v zákonníku práce). Každý stupeň má priradený koeficient, ktorým sa navyšuje minimálna mzda. Inými slovami ak je minimálna mzda 8900.- Sk (stupeň 1), tak pracovník v stupni 5 dostane $8900 \cdot 1,8$, čo je určite viac ako podľa pôvodne navrhovaného zvýšenia, dohodnutého aj so zamestnávateľmi, malo byť $8650 \cdot 1,8$. Navyšenie môže kontrolovať Inšpektorát práce a postihovať nedodržiavanie zákonníka práce.
2. Ak sú v meste zaradení iní zamestnanci so špeciálnym ohodnotením (napr. policajti) a tí zistia, že sa zvyšuje plat upratovačkám, referentom,....automaticky vytvoria tlak na zvýšenie svojich miezd.

Netvrdíme, že ľudia nemajú byť dobre ohodnotení, problém však je v tom, že ide zo strany centrálnej vlády o zasahovanie do kompetencií obcí, ktoré to musia platiť, čiže o porušenie princípu subsidiarity.

Napriek tomu :

- A. návrh MPSVaR SR má dopad na vlastné finančné prostriedky miest,
- B. je porušený princíp subsidiarity administratívnym rozhodnutím štátnej správy,
- C. je možný síce vyšší výnos dane z príjmu FO (nemusí byť ak zamestnávateľia bude prepúšťať), ale vzorec jej prerozdelenia je pre mestá nespravodlivý a nakoniec tieto zamestnávajú väčšinu zamestnancov, čiže zvýšené výdavky nebudú kompenzované vyšším výnosom
- D. celkové vyššie výdavky na mzdy budú kritizované občanmi.

Preto odporúčame samospráve vysloviť svoj nesúhlas, i keď je zrejmé, že rozhodnutím NR SR dať právomoc vláde sa výrazne obmedzil vplyv volených predstaviteľov na úrovni miest, obcí a regiónov. V tejto súvislosti upozorňujem, že mestá nevyužili možnosť postupovať podľa vlastnej platovej sústavy, čo umožňoval zákon a postupujú podľa zákonníka práce, čím vytvorili podmienky pre zasahovanie štátu do ich právomocí.

Akademická pôda vypracovala víziu a stratégiu rozvoja slovenskej spoločnosti

Viktor Nižňanský

Predstavitelia Slovenskej akadémie vied, Ekonomickej univerzity v Bratislave a Filozofickej fakulty UK v Bratislave pripravili a predseda vlády SR otvoril verejnú diskusiu k vízii a stratégii do roku 2030. Bez podrobnejšej analýzy považujem za potrebné upozorniť na niekoľko výstupov, ktoré sa týkajú činnosti nášho centra v oblasti komunálnej reformy, ale aj oblasti financovania miest a regionálneho rozvoja. Vo vízii sa napríklad konštatuje:

- všetky analýzy EÚ ukazujú, že samospráva môže plniť svoje funkcie s dostatočnou efektívnosťou iba v prípade sídiel, ktoré majú viac ako 6000 obyvateľov. Pokiaľ ide o sídla, ktoré majú 500 – 2000 obyvateľov, poznatky z EÚ ukazujú, že väčšina kompetencií sa buď bude musieť združiť alebo tieto samosprávy nie sú schopné utiahnuť výdavky a v priebehu 5-7 rokov narastie ich zadlženosť.
- municipalizácia má pozitívny vplyv tak na ekonomickú výkonnosť, ako aj na kvalitu a rozmanitosť poskytovaných služieb a posilnenie samosprávy v systéme verejnej správy. Proces municipalizácie je náročný. Jeho dôsledná príprava a realizácia prekračujú obdobie strategických cieľov a sú trendom na obdobie realizácie do roku 2030.

Autori nám dávajú za pravdu, keď sme prišli s návrhom komunálnej reformy a potrebou zlučovania obcí do väčších územnosprávnych jednotiek. Na druhej strane je zrejma obava riešiť problém už teraz a to napriek, podľa vízie, hroziacemu negatívnemu vývoju v priebehu 5-7 rokov. Odloženie definitívneho riešenia o 22 rokov je iba snaha zbaviť sa rozhodnutia za nepopulárne, ale nevyhnutné, opatrenia a nenechať sa „vypísať“ na ZMOS-e.

- v rámci štátov EÚ je hladina miestnych daní o 60% vyššia, ako je súčasná úroveň miestnych daní v SR, preto možno očakávať pomerne rýchly rast výšky miestnych daní, dane z nehnuteľnosti, s dopadom na zvýšenie záťaže pre väčšinu populácie.
- štát nie je schopný financovať niektoré svoje funkcie a presunie ich na samosprávu. Je to nielen zbavenie sa zodpovednosti za výkon určitých infraštruktúrnych povinností štátu voči občanom, ale bez adekvátneho presunu financií sa samosprávy dostávajú do trvalého handicapu, pretože tempo a rozsah kompetencií je podstatne vyšší ako reálna možnosť spoluúčasti na podielových daniach.

Tvrdíme opakovane, že je nevyhnutné pripraviť postupný prechod na oceňovanie nehnuteľností podľa trhovej hodnoty. To nemusí automaticky znamenať zvýšenie záťaženia pre väčšinu populácie.

- s nástupom vedomostne orientovanej spoločnosti sa na Slovensku posilní trend charakterizovaný ako selektívna reurbanizácia, ktorý sa bude vyznačovať rastom vybraných sídiel mestského typu
- budovanie cestného napojenia bez súčasnej komplexnej podpory rozvoja ostatných faktorov rozvoja začne v území pôsobiť opačným vplyvom a v napojenom území vznikne „vysávací efekt“, čo môže v danej územnej jednotke oslabiť ekonomické aktivity.

Je nevyhnutné vytvoriť podmienky a dať samospráve viac rozhodovacích a finančných nástrojov na komplexný rozvoj centier osídlenia a tak umožniť rýchlejšie zvyšovanie kvality života v regiónoch.

Stanovisko k návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 140/2008 Z. z.

K bodu 1:

V § 2 ods. 4 sa navrhuje vypustiť slová „obcí a“. Týmto predkladateľ chce docieľiť to, aby obce svoje povinnosti na úseku posudzovania a kontroly hluku vo vonkajšom prostredí nevykonávali ako prenesený výkon štátnej správy – ako je tomu doteraz, ale aby to bola samosprávna pôsobnosť obcí. Predkladateľ (Ministerstvo zdravotníctva SR) to v dôvodovej správe zjednodušene zdôvodňuje tým, že Ministerstvo financií SR mu na túto úlohu nevyčlenilo dostatočné finančné prostriedky – čo však nie je dôvod na prekvalifikovanie preneseného výkonu štátnej správy na samosprávnu pôsobnosť, navyše bez zodpovedajúcich finančných prostriedkov! Toto ustanovenia súvisí s navrhovaným ustanovením § 11. S navrhovaným ustanovením zásadne nesúhlasíme. Ustanovenie § 2 ods. 4 navrhujeme ponechať v pôvodnej podobe.

K bodu 5:

Predkladateľ navrhuje vypustiť celý § 11 – ktorý ustanovuje spôsob financovania povinností územnej samosprávy v súvislosti s preneseným výkonom štátnej správy (§ 2 ods. 4; povinnosti vyšpecifikované v ustanoveniach § 5). Doterajšie znenie § 11 hovorí, že náklady spojené s plnením týchto povinností hradí štát prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR – teda predkladateľa návrhu zákona. V dôvodovej správe navrhovanú zmenu predkladateľ odôvodňuje tým, že:

1. „Zákomom č. 2/2005 Z. z. bola do právneho systému SR transponovaná smernica 2002/49/EC Európskeho parlamentu a Rady z 25. júna 2002, ktorá sa týka posudzovania a riadenia environmentálneho hluku“ – teda záväzok štátu dodržiavať určité pravidlá EÚ,
2. „Náklady spojené s vypracovaním týchto máp však podľa § 11 uvedeného zákona č. 2/2005 Z. z. hradí štát prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR (prenesený výkon štátnej správy)“,
3. „Vláda Slovenskej republiky na tento účel schválila svojim uznesením č. 894 z 22. septembra 2004 navýšenie výdavkov rozpočtovej kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR na zabezpečenie realizácie strategických hlukových máp v rokoch 2005 – 2007 v celkovej výške 70 mil. Sk z rozpočtovej kapitoly Všeobecná pokladničná správa“,
4. „Rezort zdravotníctva na základe tohto uznesenia vlády získal len finančné prostriedky vo výške 20 mil. Sk potrebné na uhradenie nákladov na spracovanie strategických hlukových máp v roku 2005. Žiadosť o poskytnutie zvyšnej časti uznesením schválených finančných prostriedkov v rokoch 2006 a 2007 Ministerstvo financií SR zamietlo. Ministerstvo zdravotníctva SR bolo preto nútené vyčleniť prostriedky vo výške 50 mil. Sk z vlastného rozpočtu“,

5. ...“by bolo nevyhnutné vyčleňovať finančné prostriedky z rozpočtu rezortu zdravotníctva na vyššie uvedený účel na úkor rozpočtov úradov verejného zdravotníctva a zdravotnej starostlivosti aj v budúcnosti.“,
6. „Strategické hlukové mapy sú predovšetkým nástrojom miestnej samosprávy slúžiacim pri strategickom rozhodovaní v území. (...)Nie je preto dôvod zaťažovať rozpočet Ministerstva zdravotníctva SR financovaním aktivít, ktoré s činnosťou orgánov verejného zdravotníctva a zdravotnou starostlivosťou na Slovensku priamo nesúvisia.“

Podľa MZ SR teda, pokiaľ mu na jeho povinnosť, uloženú zákonom, nevčlení dostatočné finančné prostriedky MF SR, už to jeho povinnosťou prestáva byť a riešením je zákonom to prehodiť na obce. To, odkiaľ budú obce financovať tieto úlohy, predkladateľ nerieši, nenavrhuje zdroje na financovanie tejto kompetencie a nezaujíma ho ani to, či v takomto prípade budú povinnosti, na plnenie ktorých sme sa zaviazali (štát) voči EÚ, plnené.

Je potrebné konštatovať, že zvolený postup Ministerstva zdravotníctva SR je v rozpore so zásadami fungovania a financovania verejnej správy v SR, v rozpore so zásadami prenášania kompetencií zo štátu na územnú samosprávu a hrubo ignoruje postavenie miest a obcí na Slovensku. Takisto sa MZ SR stavia k plneniu záväzkov Slovenskej republiky voči EU na tomto úseku.

S navrhovaným zákonom, najmä však s navrhovaným § 2 ods. 4 a s vypustením § 11 zásadne nesúhlasíme.

Mesto Vysoké Tatry možno opäť získa pod svoju správu známu tatranskú osadu Štrbské Pleso.

Vysokým Tatrám sa podarilo tento týždeň na Ústavnom súde uspieť so sťažnosťou na verdikt Najvyššieho súdu, ktorý vlni známe tatranské stredisko prisúdil obci Štrba.

Najvyšší súd podľa Ústavného súdu porušil právo Vysokých Tatier na súdnu a inú ochranu a nesprávne interpretoval reštitučný zákon. Spor sa vráti Najvyššiemu súdu na nové konanie.

Tatranské osady spojili do jedného mesta ešte v roku 1947. Mesto Vysoké Tatry sa pri svojom podaní na Ústavný súd opieralo o reštitučný zákon, ktorý umožňuje vrátiť katastrálne územia odňaté až medzi rokmi 1948 až 1989.

Osada Štrbské Pleso má len približne 100 obyvateľov, je však významným turistickým centrom Vysokých Tatier. Do vlastníctva Štrby ju previedol popradský katastrálny úrad približne pred rokom.

Sieť sociálnych zariadení na Slovensku je nedostatočná

"Do národného strategického referenčného rámca sme prijali opatrenie, aby taká sieť bola v regiónoch vytvorená. Čiže, ide nám prostredníctvom tohto opatrenia v rámci regionálneho operačného programu o vybudovanie alebo rekonštrukciu zariadení tak, aby boli dostupné pre každého. Keby dnešným dňom pribudlo 13.000 miest, tak všetky vieme naplniť, skonštatovala ministerka práce.

Komunálny manažment 2008

Dňa 30. septembra 2008 sa v Grandhoteli Praha, Tatranská Lomnica, uskutoční piaty ročník odbornej konferencie „Komunálny manažment“. V rámci prvého bloku „Financie nemusia byť problém“ vystúpi Viktor Nižňanský s prezentáciou „Benchmarking miest – nástroj komunálneho manažmentu“. Prezentácia má dve časti. V prvej sa bude zaoberať pokračovaním projektu „Benchmarking miest“ a v druhej vyhodnotení osobitnej časti projektu zameranej na transparentnosť konania manažmentov miest. Prezentácia bude k dispozícii na

http://www.komunal.eu/index.php?action=module&id=mod_content&category_id=14&rand=8